

13de vergadering

Dinsdag 25 januari 2005

Aanvang 12.45 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 68 leden, te weten:

Van de Beeten, Van den Berg, Bierman-Beukema toe Water, Biermans, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Dalen-Schiphorst, Doek, Doesburg, Dölle, Van Driel, Dupuis, Eigeman, Engels, Essers, Franken, Van Gennip, De Graaf, Hamel, Hessing, Van Heukelum, Hoekzema, Ten Hoeve, Holdijk, Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije, Ketting, Klink, Van der Lans, Van Leeuwen, Leijnse, Lemstra, Linthorst, Luijten, Maas-de Brouwer, Meindertsma, Meulenbelt, Middel, Van Middelkoop, Nap-Borger, Noten, Van den Oosten, Pastoor, Platvoet, Pormes, Putters, Van Raak, Rabbinge, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuurman, Schuyer, Slagter-Roukema, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Wagemakers, Walsma, Werner, Westerveld, Witteman, Witteveen, Woldring en De Wolff,

alsmede mevrouw Karimi, de heren Dubbelboer en Van der Ham, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Thijn, Bemelmans-Videc, Jurgens, Dees, Kox en Van der Linden, allen wegens het bijwonen van de vergadering van de Raad van Europa.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met **het Voorstel van wet van de leden Karimi, Dubbelboer en Van der Ham betreffende het houden van een raadgevend referendum over het grondwettelijk verdrag voor de Europese Unie (Wet raadgevend referendum Europese Grondwet) (28885); het Voorstel van wet van de leden Karimi, Dubbelboer en Van der Ham tot wijziging van het voorstel van wet van de leden Karimi, Dubbelboer en Van der Ham betreffende het houden van een raadgevend referendum over het grondwettelijk verdrag voor de Europese Unie (Wet raadgevend referendum Europese Grondwet) in verband met het tijdstip van het referendum (29608).**

(Zie vergadering van 18 januari 2005.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

De heer **Van Raak** (SP): Voorzitter. Dit referendum over de Europese Grondwet, die mede de spelregels van onze politiek gaat bepalen, dreigt overbodig te worden. Bovendien dreigt het oneerlijk te worden. Overbodig, omdat partijen zich tot op heden niet hebben uitgesproken over het belang dat zij hechten aan de uitslag. Accepteren volksvertegenwoordigers een "nee" van het volk dat zij om raad vragen? Wat doen we als straks een meerderheid van de bevolking "nee" zegt tegen het verdrag waar de Kamers uiteindelijk toch vóór willen stemmen? Dat lijkt me een interessant democratisch dilemma. We zullen er meer over horen.

Voor onze stem is een ander punt nog veel belangrijker: volgens ons gaat de campagne niet eerlijk worden. Die gaat oneerlijk worden, omdat de uitgangspunten van de "ja"- en "nee"-campagne niet gelijkwaardig zullen zijn. Bij het eerste het beste nationale referendum dat wij hebben, worden we meteen geconfronteerd met de grote nadelen van het referendummiddel: dat het toch vooral een strijd is tussen belangengroepen. Hoewel de indieners het kabinet opriepen zich terughoudend op te stellen in de campagne ± mevrouw Karimi zei dit vorige week ± verklaarde minister De Graaf ± ook vorige week ± in deze Kamer dat hij volop campagne zou gaan voeren. Minister De Graaf zei dat dit niet met geld gepaard zou gaan, dat het zogenaamde vrije publiciteit zou betreffen, maar de staatssecretaris verklaarde vandaag of gisteren alweer dat er wel degelijk sprake zal zijn van een échte campagne met écht geld.